Binlerce yıllık tarihi sürecinde birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Trakya, stratejik konumu ile her dönem ilgi görmüştür. Coğrafi özellikleri ve doğasının yanı sıra geçmişin izlerini taşıyan kültür varlıkları ile günümüzde de önemini koruyan Trakya, bu kitabın ana temasını oluşturmuştur.

Kırk üç akademisyen tarafından çevre, kent, üniversite, yapı, mimarlık tarihi, koruma ve erişilebilirlik alanlarındaki çalışmaları içeren kitap, Mimarlık Fakültesi tarafından Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yıldönümü Armağan Kitabı olarak hazırlanmıştır.

ISBN: 978-975-374-339-6

Trakya Üniversitesi Yayınları

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yıldönümü Armağan Kitabı

TRAKYA ARAŞTIRMALARI

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yıldönümü

Armağan Kitabı

TRAKYA ARAŞTIRMALARI

EDİTÖRLER

Esin BENİAN Tülay CANITEZ

Trakya Üniversitesi Yayınları

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yıl Dönümü Armağan Kitabı

TRAKYA ARAŞTIRMALARI

Editörler:

Esin Benian & Tülay Canıtez

Edirne-2022

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yıl Dönümü Armağan Kitabı

TRAKYA ARAŞTIRMALARI

Editörler: Esin Benian & Tülay Canıtez

Kapak Tasarımı: Arif Mısırlı

ISBN: 978-975-374-339-6

Trakya Üniversitesi Yayın No: 290

1. Baskı: Trakya Üniversitesi Matbaası / 2022

Bu kitapta yer alan tüm yazıların dil, bilim ve hukuk açısından sorumluluğu yazarlarına aittir. Trakya Üniversitesinin yazılı izni olmadan bir kısmı veya tamamı çoğaltılamaz veya kopya edilemez.
.© Copyright Trakya Üniversitesi Yayınevi

Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yıl Dönümü Armağan Kitabı

TRAKYA ARAŞTIRMALARI

Bilim Kurulu

Prof. Dr. A. Nilay Evcil
Prof. Dr. Didem Baş
Prof. Dr. Filiz Şenkal Sezer
Prof. Dr. H. Burcu Özgüven
Prof. Dr. İlter Büyükdığan
Prof. Dr. Mahmut Güler
Prof. Dr. Murat Özyavuz
Prof. Dr. Nevnihal Erdoğan
Prof. Dr. Semiha Öztuna
Prof. Dr. Sennur Akansel
Prof. Dr. Yusuf Yıldız
Doç. Dr. Damla Atik
Doç. Dr. Esma Mıhlayanlar
Doç. Dr. Filiz Umaroğulları
Doç. Dr. Gülay Apa Kurtişoğlu
Doç. Dr. H. Faik Kara
Doç. Dr. Hatice Kıran Çakır
Doç. Dr. Meltem Özçakı
Doç. Dr. N. Çiçek Akçıl Harmankaya
Doç. Dr. Pınar Kısa Ovalı
Doç. Dr. R. Duygu Çay
Doç. Dr. Semiha Kartal
Doç. Dr. Timur Kaprol
Doç. Dr. Yılmaz Büktel

İÇİNDEKİLER

Takdim
Prof. Dr. Erhan Tabakoğlu / Trakya Üniversitesi Rektörü

Önsöz / Preface
Prof. Dr. H. Burcu Özgüven / Mimarlık Fakültesi Dekanı

Birinci Bölüm: ÇEVRE
Edirne Kıyı Alanlarının Kullanım Çeşitliliği 15
Gildis Tachir

Edirne'de Sel Baskınları 25
Şule Yılmaz Erten

Kentsel Kamusal Alan Tasarımında İklimle Dengeli Çözümler-Edirne Kent Ormanı Kıyı Tasarımı 33
Gencay Çubuk, Filiz Umaroğulları

Edirne'de Ekolojik Yapılaşma Üzerine Mimarların Görüşleri 43
Cenk Cihangir, Pınar Kısa Ovalı

İkinci Bölüm: KENT
Edirne Tarihi Kent Merkezi Kronolojisi 53
Selin Arabulan, Sennur Akansel

Edirne İli Merkez İlçesi Arazi Örtüsü/Arazi Kullanımının Zamansal ve Mekânsal Değişiminin İrdelenmesi 63
Emine Keleş

1950-1980 Arası Yapılarda Mimarlık ve Sanat Birlikteliği: Kırklareli Merkez 71
Timur Kaprol, Gökben Pala Azsöz

20. Yüzyılın Başlarından Günümüze Midye (Kıyıköy) 81
Arif Mısırlı

Tarihi Çevrelerde Kolektif Bellek Okumaları: Uzunköprü Örneği 89
Beste Karakaya Aytin, Deniz Gözde Ertin Tezgör

Edirne-Babademirtaş Mahallesi'nin Kent Dokusu Yaklaşımında Sürdürülebilirliği 97
Semiha Kartal

Yaya Bölgelerinin Planlanması ve Tasarımı: Edirne Saraçlar Caddesi Örneği 109
Nilay Mısırlı, Rukiye Duygu Çay

Edirne Kenti Çocuk Oyun Alanlarının Çocuk Gelişimi Açısından İncelenmesi 117
Rukiye Duygu Çay

Edirne İbrahim Ay Caddesi'ndeki Otobüs Duraklarının TS 11783'e Göre Değerlendirilmesi 125
Murat Seçkin Puyan, Hatice Kıran Çakır

Üçüncü Bölüm: ÜNİVERSİTE

Kadın Dostu Kampüs Yaklaşımına Trakya Üniversitesi Balkan Yerleşkesi Üzerinden Bakış 137
Esma Mıhlayanlar, Filiz Umaroğulları

Palimpsest Mekân Olarak Makedonya Yerleşkesi 147
Gülay Dalgıç, H. Candan Zülfikar, Hatice Kıran Çakır

Mimarlık Fakültesinin Hikayesi 157
Sennur Akansel, Ertan Varlı

Armağan Dönertaş Engelli Çocuklar ve Mimarlık Öğrencileri Buluşmaları 165
Gülay Dalgıç, Timur Kaprol

Dördüncü Bölüm: YAPI

2000'ler Sonrası Edirne'de İnşaat Faaliyetleri 173
Dinçer Aydın

Edirne Geleneksel Konutunda Mekân Organizasyonunun İncelenmesi 181
Onur Şuta

Uzunköprü'nün Tarihsel Gelişimi ve Uzunköprü İlçesi İçin Önemi 189
Melek Seyit

Binalarda Yapısal ve Fiziksel Hasarlar: Edirne 25 Kasım Stadyumu 197
Doğukan Karataş, Şule Yılmaz Erten

Küfeki Taşının Tarihi Yapılarda Kullanımı Edirne Örneği 207
Gökhan Umaroğulları, Semiha Kartal

Beşinci Bölüm: MİMARLIK TARİHİ VE KORUMA

Edirne'de 'Koca Sinan İhtifalleri' ve Mimar Kemal Altan 219
Burcu Özgüven

Mimar Sinan'ın Trakya'daki Eserlerinde Kullanılan Örtü Öğeleri Üzerine Bir Deneme 231
İlter Büyükdığan

Tarihi Dokunun Algılanabilirliği Bağlamında Lüleburgaz Örneği 239
Esin Benian, Tülay Canıtez

Tekirdağ Rüstem Paşa Külliyesi Yeşil Alanlarının Değişimi ve Peyzaj Restorasyonu Önerileri 251
Emine Çoban Şahin, Dilek Küçükyorulmaz

Edirne Mevlevihanesi 259
Tuba Hatipler Çibik

Sürdürülebilir Koruma Bağlamında İtalyan Kilisesi ve Ek Binalarının Değerlendirilmesi 271
Banu Gökmen Erdoğan, Saygın Alkan

Kültürel Mirasın Sürekliliği Bağlamında Edirne St. St. Konstantin ve Elena Bulgar Ortodoks Kilisesi 281
Esin Benian

Edirne Saray Hamamı 293
Tülay Canıtez

Edirne Redif Dairesi ve Sanayi Kışlası 303
İsmet Osmanoğlu

Edirne Kaleiçi Maarif Caddesinde Geleneksel Konutların Değişimi-Dönüşümü 315
Sennur Akansel, Onur Şuta, Aslı Zencirkıran

Edirne'de Yolageldi Konağının Mimari ve Sosyo- Kültürel Boyutu 325
Nevnihal Erdoğan

Altıncı Bölüm: ERİŞİLEBİLİRLİK
Trakya Üniversitesi Sultan II. Bayezid Külliyesi Sağlık Müzesi Erişilebilirlik Analizi 335
Berk Minez, Hatice Kıran Çakır

Edirne Deveci Han Kültür Merkezi'nin Erişilebilirlik Açısından Değerlendirilmesi ve Çözüm Önerileri 345
İnci Alkan, Aslı Akyıldız

Edirne Kent Müzesi'nin Evrensel Tasarım İlkeleri Bağlamında Değerlendirilmesi 355
Aslı Akyıldız, İnci Alkan

TAKDİM

Trakya ve Edirne; kadim tarihi boyunca Traklar'dan Slavlara, Avarlardan birçok Türk boyuna ev sahipliği yapmış önemli ve stratejik bir noktadır. Sosyal, ekonomik ve stratejik öneminin yanı sıra yüzyıllar boyunca ev sahipliği yaptığı medeniyetler ve kavimler ile tarihsel bir önem de kazanmıştır.

Her medeniyetin kendinden izler bıraktığı ve bilinmeyen yönleri ile bir kültür höyüğü olan Edirne ve Trakya, yapılan her değerli araştırma ile tarih mozaiğinin eksik parçalarını tamamlamakta ve "Büyük Edirne" resmi ortaya çıkmaktadır.

Medeniyetlerin uzun yıllar içerisinde oluşturdukları kültür birikimlerinin izleri, şiirden sanata geniş bir yelpazede görülebilir. Fakat bu yelpaze içerisinde belki de hayata en çok dokunanı, en uzun süre kalıcı olanı ve en ihtişamlısı mimari yapılardır.

Roma döneminden kalma Makedonya Kulesi, ecdadımız Osmanlı'dan miras Sultan II. Bayezid Külliyesi ve Doğu mimarisinin eşsiz eseri Selimiye Camii… İşte tüm bu azametli yapılar o toplumun izlerini bugüne taşır. Osmanlı İmparatorluğu'nun, Sultan II. Bayezid Külliyesi'nin zamanın çok ötesinde mimari ile insana verdiği değerini, Selimiye Camii'nin kubbesi ile ihtişamını idrak edebiliyoruz.

Edirne ve Trakya'da geçmişin nağmelerini bizlere fısıldayan şehirleri, yerleşim yerlerini ve mimari eserleri bir armoni ile bir araya getirerek âdeta bizlere tarihî ve mimarî bir konçerto sunan ve bunu Trakya Üniversitesinin 40. yılına armağan etme alicenaplığında bulunan Mimarlık Fakültemizin kıymetli dekanı Prof. Dr. Hamide Burcu Özgüven başta olmak üzere editörler Dr. Öğr. Üyesi Tülay Canıtez ile Dr. Öğr. Üyesi Esin Benian'a ve makaleleri ile kitabımıza değer katan saygıdeğer araştırmacılarımıza teşekkür ederim.

"Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yıl Dönümü Armağan Kitabı-Trakya Araştırmaları" eserimizin, siz kıymetli okurlarımıza ve araştırmacılarımıza rehber olması dileğiyle...
Selam ve saygılarımla…

Prof. Dr. Erhan TABAKOĞLU
Trakya Üniversitesi Rektörü

Trakya Üniversitesi'nin kuruluşunun 40. yılı anısına,

ÖNSÖZ

Trakya Üniversitesi'nin kırkıncı kuruluş yıl dönümüne katkı vermek amacıyla gerçekleştirilen beyin fırtınası sonucu, Mimarlık Fakültesi öğretim elemanları tarafından bir 'armağan kitabı' projesi önerildi. Böylece 'Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yıl Dönümü Armağan Kitabı- TRAKYA ARAŞTIRMALARI' başlıklı yayınımız ortaya çıktı.

Akademik dünyada 'armağan kitapları', bilim insanlarının yaşam öykülerini, kurumların ya da tarihi olayların yıl dönümlerini bilimsel yayınlarla kutlama geleneğinden doğmuştur. Almanca 'Festschrift' ve İngilizce 'Essays in honor...' olarak adlandırılan 'armağan kitapları' geçmişinin 1640'lı yıllara kadar uzandığı bilinmektedir. Türk Tarih Kurumu tarafından 1965 yılında yayınlanan "Edirne: Edirne'nin 600. Fethi Yıldönümü Armağan Kitabı" kapsamında Edirne tarihini konu alan birçok araştırma güncelliğini sürdürmektedir.

Trakya bölgesinin öncü Mimarlık Fakültesi olarak yayınımızı hazırlarken yetişmiş ve yetişmekte olan, eski ve yeni akademisyenleri aynı projede buluşturmayı amaçladık. Yayının içeriği Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı ve İç Mimarlık bölümlerinde görevli akademisyenler ile önceki yıllarda katkı sağlamış olan hocalarımız tarafından hazırlanan bilimsel makalelerden meydana geldi. Fakültemizdeki tasarım çalışmalarının başlıca ilham kaynağı olan, tarihi serhat şehrimiz Edirne ile Trakya bölgesindeki mekânsal, teknik, toplumsal ve tarihsel konular araştırmaların çerçevesini oluşturdu.

Bu kitap 'Edirne Mühendislik- Mimarlık Akademisi'nin 1970'lerdeki kuruluşundan itibaren geçen onlarca yıl içinde Mimarlık Bölümünün kurumsallaşmasını sağlayan yüzlerce akademik birikime dair bilinç ve sorumlulukla hazırlanmıştır. Mühendislik Fakültesi ile yolları ayrılan Mimarlık Fakültesi'nin kuruluş aşamasında, 2013 yılı mayıs ayında göreve geldiğim günden bugüne, tüm gelişimini Fakülte Kurucu Dekanı ve Mimarlık Bölüm Başkanı olarak izlediğim kurumun temelinde çok sayıda akademisyen ve mimarın gönüllü katkısı bulunmaktadır. Proje derslerine katılan yarı zamanlı hocalar, enformel atölyeler, jüriler ve söyleşilerle bu kıymetli katkılar halen devam etmektedir. Seksenli yıllarda İTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünde öğrenciyken, Doğan KUBAN, Afife BATUR, Ayla ÖDEKAN gibi birçok hocamızın Edirne'ye giderek Trakya Üniversitesi'nde ders verdiğini biliyordum. Ayrıca Sevinç HADİ, Şandor HADİ'den, Fatih GORBON'a çok sayıda mimar, bürolarındaki yoğunluğun yanı sıra dönemin zorlu yolculuk koşullarında her hafta mimari projelerde yer alıyorlardı. Mimarlık Bölüm Başkanları İletişim Grubu (MOBBİG) toplantılarında tanıdığım değerli Veyis ÖZEK, UNESCO Dünya Mirası çalışmalarında yer alan Nevzat İLHAN, desteğini her zaman hissettiğimiz Gülçin KÜÇÜKKAYA hocalar ile çok sayıda değerli öğretim üyesinin gerçekleştirdiği katkılar, yetiştirdikleri öğrenciler ile kalıcı olmuştur.

Projenin yayına dönüşüm süreci Tülay CANITEZ ile Esin BENİAN'ın özverili çalışmaları başta olmak üzere, Mimarlık Fakültesi öğretim elemanlarının ortaklaşa emeği ile gerçekleşti. Makaleleri titizlikle değerlendirme süzgecinden geçiren bilim kurulunun değerli üyelerine ve yayının gün yüzüne çıkmasını sağlayan başta Rektörümüz Prof. Dr. Erhan TABAKOĞLU olmak üzere Yayın Komisyonu Başkanı Prof. Ahmet Hamdi Zafer'e, Trakya Üniversitesi Yayın Komisyonuna ve Trakya Üniversitesi Rektörlüğüne teşekkür ederiz.

'Trakya Üniversitesi'nin 40. Kuruluş Yıl Dönümü Armağan Kitabı- TRAKYA ARAŞTIRMALARI' kitabının Edirne'ye ve Trakya bölgesine dair güncel araştırmalara katkı sağlaması dileğiyle...

Prof. Dr. H. Burcu ÖZGÜVEN
Mimarlık Fakültesi Dekanı

PREFACE

As a result of the brainstorming carried out to contribute to the 40th anniversary of Trakya University, the faculty members of the Faculty of Architecture proposed an ‘Essays in Honor of the Faculty’ project. Thus, our publication titled ‘Essays in Honor of the 40th Anniversary of Trakya University - THRACE RESEARCHES’ emerged.

In the academic world, ‘Essays in honor...’ emerged from the tradition of celebrating the biographies of scientists, anniversaries of institutions or historical events with scientific publications. The history of ‘Essays in honor...' called ‘Festschrift’ in German and ‘armağan kitabı’ in Turkish dates back to the 1640s. Within the scope of ‘Essays in Honor of Edirne: Edirne's 600th anniversary of conquest’ published by the Turkish Historical Society in 1965, many researches on the history of Edirne continue to be updated.

As the leading architecture faculty of the Thrace region, while preparing our publication, we aimed to bring together the old and new academicians, who have been trained and still growing, in the same project. The content of the publication consisted of scientific articles prepared by academicians working in the departments of Architecture, Landscape Architecture and Interior Architecture and by our professors who contributed in previous years. Spatial, technical, social and historical issues of Thrace region and the historical frontier city of Edirne which is the main source of inspiration for design studies in our faculty form the framework of our research.

This book has been prepared with the awareness and responsibility of hundreds of academic research that institutionalized the Department of Architecture in decades since the establishment of the Edirne Engineering-Architecture Academy in the 1970s. During the establishment phase of the Faculty of Architecture, whose paths diverged with the Faculty of Engineering, from the day I took office in May 2013, I have followed the entire development of the institution as the Founding Dean of the Faculty and Head of the Architecture Department, and there are voluntary contributions of many academicians and architects. These valuable contributions still continue with part-time lecturers participating in project courses, informal workshops, juries and interviews. When I was a student in the Department of Architecture at ITU Faculty of Architecture in the eighties, I knew that many of our teachers such as Doğan KUBAN, Afife BATUR, Ayla ÖDEKAN went to Edirne and gave lectures at Trakya University. In addition, many architects from Sevinç HADİ, Şandor HADİ to Fatih GORBON were taking part in architectural projects every week in the difficult travel conditions of the period, as well as the intense work at their offices. The contributions of the esteemed Veyis ÖZEK, whom I know at the meetings of the Heads of Architecture Departments Communication Group (MOBBIG), Nevzat İLHAN, who is involved in UNESCO World Heritage studies, Gülçin KÜÇÜKKAYA, whose support we always feel, and many valuable academic members, have been permanent with the students they have trained.

The publication process of the project was realized with the joint effort of the faculty members of the Faculty of Architecture, especially the devoted efforts of Tülay CANITEZ and Esin BENİAN. Special thanks to the esteemed members of the scientific committee, who carefully evaluated the articles, and to our Rector Prof. Dr. Erhan TABAKOĞLU, Chairman of the Publication Commission Prof. Ahmet Hamdi ZAFER, Trakya University Publication Commission and Trakya University Rectorate.

Hoping that the book ‘Essays in Honor of the 40th Anniversary of Trakya University - THRACE RESEARCHES’ will contribute to current research on Edirne and the Thrace region...

Prof. Dr. H. Burcu ÖZGÜVEN
Dean of the Faculty of Architecture

MİMARLIK FAKÜLTESİNİN HİKAYESİ

Sennur Akansel[1], Ertan Varlı[2]

1. GİRİŞ

Trakya Üniversitesi'nin kuruluş aşamasında yer alan fakülteler içinde bulunan Mühendislik Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü geçmişi 1977'ye dayanan Edirne Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi (EDMMA) içinde yer alan iki bölümden biridir.

Trakya Üniversitesi'nin kuruluşunun 40. yılının kutlandığı 2022 yılında Mimarlık Fakültesi de 45. yılını kutlamaktadır. 1977'den günümüze kesintisiz eğitim veren Mimarlık Fakültesi 1982 yılına kadar Edirne Ticaret Lisesi'nin ek binasında eğitime başlamıştır. 1982'de Ayşekadın Yerleşkesi'nde, 2006'da Ahmet Karadeniz Yerleşkesi'nde ve 2011 yılından itibaren şimdiki binasının yer aldığı Makedonya Yerleşkesi'nde eğitim hayatına devam etmektedir.

Trakya Üniversitesi'nin Mimarlık Bölümü; Türkiye, Balkanlar ve uluslararası alanda yaptığı çalışmalar ile tanınırlığı yüksek bir üniversite olma vizyonu dolayısıyla Türkiye'nin farklı pek çok şehrinden öğrencinin bir araya geldiği özellikle Avrupa'dan her yıl önemli sayıda uluslararası öğrenci tarafından tercih edilen bir bölümdür. Balkan ülkelerinden uluslararası öğrencilerin ağırlıkla tercih ettiği Mimarlık Bölümü; öğrencileri akademik personeli ile topluma kente ve bağlı bulunduğu kuruma katkıları ile tanınırlığı artmaktadır.

Yaklaşık yarım yüzyıllık bir geçmişe sahip olan bölümün kuruluşundan günümüze gelişimini ortaya koymak için yapılan çalışmada; bir anlamda fakültenin hikayesini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla, eldeki resmi bilgiler ve okulun tarihçesinde yer alan değerli hocalar ve öğrencilerle birebir görüşmeler yapılmıştır.

2. KURULUŞU, AMACI VE GELİŞİMİ

20 Temmuz 1982 tarihinde Bakanlar Kurulu'nca kabul edilen 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 19. Maddesi gereğince kurulan Trakya Üniversitesi'nin birimleri arasında yer alan "Mühendislik-Mimarlık Fakültesi"nin kuruluşu 1977 yılına uzanmaktadır.

Fakülte olarak 1982 yılında kurulurken, Edirne'de daha önce, 1977 yılında eğitim-öğretime açılan Edirne Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi (EDMMA) öncü bir yapılanma olarak devralınmıştır. Milli Eğitim Bakanlığınca 1976 yılında alınan bir kararla ülke çapında açılması öngörülen altı DMMA'lardan biri olan bu akademi 21.02.1977 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem'in çabaları ile bölgede ilk kurulan yükseköğrenim birimi olarak eğitim öğretime başlamıştır. Ayrıca Edirne'de "Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'ni Kurma ve Yaşatma Derneği" de sivil toplum kuruluşu olarak büyük destek sağlamıştır (Türk Eğitim Hayatında Çeyrek Yüzyıl: Trakya Üniversitesi: 1982-2007, 2007:203).

[1] Prof. Dr., Trakya Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, sennurakansel@trakya.edu.tr
[2] Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, ertanvarli@trakya.edu.tr

İlk Akademi başkanlığı Prof. Selahattin Çakal tarafından yürütülmüştür. İstanbul ve Ankara'daki üniversitelerden ve yarışma projesi çizen mimarların da katkı koyduğu zengin bir öğretim kadrosuyla 1982 yılına kadar Ticaret Lisesi'nin ek binasında öğretim yapmıştır (Resim 1). Kuruluş döneminde aşağıda adı geçen öğretim üye ve görevlileri yer almıştır (Resim 2).

Kuruluş dönemindeki Akademik Kadro:
Prof. Dr. Zeynep Nayır Ahunbay, Prof. Dr. Mehmet Şener Küçükdoğu, Prof. Dr. Cevat Akşit, Prof. Alpay Aşkun, Prof. Tulu Baytin, Prof. Orhan Bolak, Prof. Selahattin Çakal, Prof. Lütfü Zeren, Doçent Turgut Cansever, Öğr. Gör. Azize Ecevit, Öğr. Gör. Arman Güran, Öğr. Gör. Merih Karaaslan, Öğr. Gör. Nuran Karaaslan, Öğr. Gör. Hasan Kuruyazıcı, Öğr. Gör. Affan Yatman, Öğr. Gör. Nesrin Yatman, Öğr. Gör. Altay Erol, Öğr. Gör. Gökalp Ülkücü, Öğr. Gör. Mergup Nurengin, Öğr. Gör. Bingöl Osma, Öğr. Gör. Engin Ünal, Öğr. Gör. Günadın Kaynak, Öğr. Gör. Mustafa Polatoğlu, Öğr. Gör. Şandor Hadi, Öğr. Gör. Doğan Kınık, Öğr. Gör. Hüseyin Dinç, Öğr. Gör. Nurettin Özselam, Öğr. Gör. Tayyip Yılmaz, Öğr. Gör. İlter Koçak, Öğr. Gör. Ahmet Ağaoğlu, Öğr. Gör. Halil Dinçel, Mimar-Ressam Özgür Ecevit (Mimarlık Fakültesi arşivi, 2022).

Eğitim öğretim hayatına başlayan Akademi, Edirne'de hem sosyal hayata hem ticari hayata hem de kentteki yapılaşmaya yönelik faaliyetlerde aktif olarak rol almaya başlamıştır. Öncelikli olarak yıllarca atıl kalan Mimar Kemalettin Bey'in Şark Demiryolları Şirketi adına tasarladığı dört adet Tren İstasyonu'ndan (Sofya-Filibe-Selanik-Edirne) biri olan Karaağaç'taki Edirne Gar Binası'nın rölöve çalışmalarını başlatmıştır. 7 Eylül 1992 tarihinde Trakya Üniversitesi tarafından Turizm ve Otelcilik Programı'na Uygulama Oteli amacıyla halkın kullanımına açılmıştır. Bu çalışmada okulun öğrencileriyle beraber tüm akademik kadrosu da katkı koymuştur.

Edirne'de bir üniversite kurulması düşüncesinin geçmişi 1957 yıllarına kadar dayanır. 1957'den 1982 yılına kadar geçen sürede Edirne'de hem siyasi hem de sivil toplum kuruluşları tarafından bu konuda çabalar sürmüştür. 6 Kasım 1981'de Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) kurulmasıyla beraber 20 Temmuz 1982 tarihinde Bakanlar Kurulunca kabul edilen 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 19. Maddesi gereğince Trakya Üniversitesi kurulmuştur. Mühendislik-Mimarlık Fakültesi de kuruluş aşamasındaki fakülteler içerisinde yer almıştır.

Resim 1. Ticaret Lisesi'nin ek binası (Akansel, 2022)

Resim 2. Kuruluş dönemi çalışmaları (Türk Eğitim Hayatında Çeyrek Yüzyıl: Trakya Üniversitesi: 1982-2007, 2007:13).

Mühendislik-Mimarlık Fakültesi'nin kurucu Dekanlığına Prof. İ. Hulusi Güngör atanmış ve 09.09.1982 tarihinde Edirne'ye gelerek görevine başlamıştır. Ekim 1982'de Fakülte, Akademi'nin eğitimini sürdürdüğü binadan Ayşekadın Yerleşkesi olarak bilinen eski "Edirne Eğitim Enstitüsü"nün yatakhane binasına taşınmıştır. 03.12.1982 tarihinde 2 programa (Makine Mühendisliği, Mimarlık) ön kayıtla öğrenci alarak derslere başlamıştır (Türk Eğitim Hayatında Çeyrek Yüzyıl: Trakya Üniversitesi: 1982-2007, 2007:203).

Kuruluş amacı, eğitim-öğretim açısından sadece ulusal ölçülerde değil, uluslararası ölçülerde de iyi eğitim almış olan ve bunları çalışma hayatında birleştirebilen; çağdaş, aydın düşünceli, özgüveni yüksek mühendis ve mimarlar yetiştirmektir (Türk Eğitim Hayatında Çeyrek Yüzyıl: Trakya Üniversitesi: 1982-2007, 2007, s.203). Bunun yanında, araştırma-geliştirme faaliyetleri ile hizmet üretimi gerçekleştirerek, bilim ve teknoloji üretmek de hedefleri arasında yer alan fakültenin Mimarlık Bölümü'nde de beş Anabilim Dalı kurulmuştur. Ancak Mimarlık Bölümü'ndeki "İç Mimari Anabilim Dalı" daha sonra kapatılmıştır.

1982-2006 yılları arasında Fakülte, Ayşekadın Yerleşkesi'nde eğitim öğretim hayatını sürdürmüştür (Resim 3).

Resim 3. Ayşekadın Yerleşkesi' içerisinde Mühendislik Mimarlık Fakültesi (URL 1)

2006-2007 eğitim-öğretim yılında Mühendislik-Mimarlık Fakültesi döner sermayesi kapsamında okulun öğretim üyeleri ve görevlileri tarafından Mimari Projeleri'nin hazırlandığı Ahmet Karadeniz Yerleşkesi'ndeki yeni binasına 25 Eylül 2006 tarihinde taşınmıştır (Resim 4, 5).

Resim 4. Ahmet Karadeniz Yerleşkesi Vaziyet Planı (Akansel arşivi)

Resim 5. Öğretim Üyeleri bloğundan bir görünüş (Akansel, 2008)

Fakülte bloklarında 27 derslik, 40 Öğretim Görevlisi odası, 5 adet Makine Mühendisliği laboratuvarı, 2 adet Mimarlık laboratuvarı, 7 adet Bilgisayar Mühendisliği laboratuvarı, 1 adet ortak kullanım bilgisayar laboratuvarı, öğrenci yemekhanesi, kantin, kafeterya, idari bürolar, bağlantı blokları, ısı merkezi, atölyeler, 2 adet 450 kişilik dershane amfisi ve 1 adet 140 kişilik çizim amfisi yer almaktadır.

3. 25. YILDAN 40. YILA AKADEMİK KADRO

2006-2007 öğretim yılında, Üniversitenin 25. yılında Fakülte'nin dekanlığı Makina Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Erol Akata tarafından yürütülmüş olup akademik kadrosu aşağıdaki gibidir (Türk Eğitim Hayatında Çeyrek Yüzyıl: Trakya Üniversitesi: 1982-2007, 2007:209):

Bina Bilgisi Anabilim Dalı'nda 4 öğretim üyesi (Prof. Dr. Veyis Özek, Yrd. Doç. Dr. Ayşe Sirel, Yrd. Doç. Dr. Sennur Akansel, Yrd. Doç. Dr. Hatice Kıran Çakır), 1 öğretim görevlisi ve 7 araştırma görevlisi (5'i Fen Bilimleri Enstitüsü kadrosunda) bulunmaktadır.

Yapı Bilgisi Anabilim Dalı'nda 2 öğretim üyesi (Doç. Dr. Şaduman Sazak, Yrd. Doç. Dr. Esma Mıhlayanlar), 3 öğretim görevlisi ve 2 araştırma görevlisi bulunmaktadır.

Mimarlık Tarihi Anabilim Dalı'nda 1 öğretim üyesi (Yrd. Doç. Dr. Timur Kaprol) ve 1 araştırma görevlisi bulunmaktadır.

Restorasyon Anabilim Dalı'nda 3 öğretim üyesi (Prof. Dr. Nevzat İlhan, Prof. Dr. Ayşe Gülçin Küçükkaya, Yrd. Doç. Dr. H. Candan Zülfikar) ve 1 araştırma görevlisi bulunmaktadır.

Fakültemizin kuruluşu Bakanlar Kurulu'nun 15.03.2013 tarihli toplantısında Trakya Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi'nin kapatılarak Mühendislik Fakültesi ve Mimarlık Fakültesi şeklinde ikiye ayrılma kararı ile gerçekleşmiştir (Mimarlık Fakültesi Arşivi, 2022).

Fakülte'nin kuruluşundan beri var olan iki temel bölümden biri olan Mimarlık Bölümü 36 yıl sonra Mimarlık Fakültesi olarak eğitim vermeye başlamıştır. Kurucu Dekan Prof. İ. Hulusi Güngör, bu bölümün ilk başkanıdır. O'nun emekli olmasından sonra Prof. Dr. Veyis Özek, Prof. Dr. Erol Tuğal, Prof. Dr. İlter Büyükdığan, Prof. Dr. Ayşe Gülçin Küçükkaya, Prof. Dr. Şaduman Sazak, Prof. Dr. H. Burcu Özgüven bu görevi yürütmüşlerdir (Mimarlık Fakültesi arşivi, 2022).

2013 yılında Mimarlık Fakültesi olarak eğitim vermeye başlayan fakültenin dekanlıklarında Prof. Dr. Abdullah Burak Polat, Prof. Dr. Mümin Şahin, Prof. Dr. H. Burcu Özgüven görev yapmışlardır (Mimarlık Fakültesi arşivi, 2022).

İçinde bulunduğumuz Üniversitenin 40. Yıl eğitim döneminde Mimarlık Bölümü'nde, lisans öğrencilerine tasarım ve yaratıcı düşünme; tarih-kuram, kültür ve sanat; çevre, kent ve toplum; teknoloji ve meslek ortamı olmak üzere farklı bilgi ve becerilerin kazandırılması amacıyla Bina Bilgisi, Yapı Bilgisi, Mimarlık Tarihi, Restorasyon olmak üzere 4 ayrı anabilim dalında eğitim veren Mimarlık Bölümünün akademik kadrosu aşağıdaki gibidir (Mimarlık Fakültesi arşivi, 2022):

Bina Bilgisi Anabilim Dalı; Prof. Dr. Sennur Akansel (Anabilim Dalı Başkanı), Doç. Dr. Hatice Kıran Çakır, Doç. Dr. Pınar Kısa Ovalı, Dr. Öğr. Üyesi İsmet Osmanoğlu, Dr. Öğr. Üyesi Selin Arabulan, Dr. Öğr. Üyesi Berk Minez, Dr. Öğr. Üyesi Ertan Varlı, Dr. Öğr. Üyesi Gildis Tachir, Öğr. Gör. Gülay Dalgıç, Öğr. Gör. Bilge Ataç Özsoy, Öğr. Gör. Dr. Onur Şuta ve 5 araştırma görevlisi bulunmaktadır.

Yapı Bilgisi Anabilim Dalı; Prof. Dr. Adnan Çolak, Doç. Dr. Filiz Umaroğulları (Anabilim Dalı Başkanı), Doç. Dr. Semiha Kartal, Doç. Dr. Esma Mıhlayanlar, Doç. Dr. H. Faik Kara, Dr. Öğretim Üyesi Şule Yılmaz Erten, Öğr. Gör. Mustafa Kemal Bozacı, Öğr. Gör. Murat Seçkin Puyan ve 5 araştırma görevlisi bulunmaktadır.

Mimarlık Tarihi Anabilim Dalı; Dr. Öğr. Üyesi Esin Benian (Anabilim Dalı Başkanı), Dr. Öğr. Üyesi Arif Mısırlı ve 1 araştırma görevlisi bulunmaktadır.

Restorasyon Anabilim Dalı; Prof. Dr. Burcu Özgüven (Anabilim Dalı Başkanı), Dr. Öğr. Üyesi Tülay Canıtez, Öğr. Gör. Dr. Banu Erdoğan ve 3 araştırma görevlisi bulunmaktadır.

Mimarlık Fakültesi'nin eğitim hayatına başladığı 1977 yılından günümüze okulumuzun akademik kadrolarında yer alan Prof. Dr. İlter Büyükdığan, Prof. Dr. Ayşe Gülçin Küçükkaya, Prof. Dr. Sabit Oymael, Prof. Dr. Nevnihal Erdoğan, Prof. Dr. Nilay Coşgun, Prof. Dr. Şaduman Sazak, Prof. Dr. Filiz Şenkal, Doç. Dr. Ayşe Sirel, Doç. Dr. Seyhan Yardımlı, Doç. Dr. Timur Kaprol, Doç. Dr. Ayşe Durukan Kopuz, Dr. Öğr. Üyesi H. Candan Zülfikar ve Öğr. Gör. Ümit Sirel akademik hayatına başka üniversitelerde sürdürmektedir.

Fakültemiz Mimarlık Bölümü, aynı idari birime bağlı olan diğer programların ve diğer fakültelerin öğretim elemanlarından derslerin uzmanlık alanlarına göre destek almaktadır. Mimarlık Bölümü'nde uzun yıllardır ders veren misafir öğretim elemanları da meslek tecrübeleri ve bilgileri ile tasarım derslerine katkı sağlamaktadır.

Prof. Dr. Nazlı Ferah Akıncı, Prof. Dr. Nezih Ayıran, Prof. Dr. Nevzat İlhan, Prof. Dr. Veyis Özek, Doç. Dr. Sema Sandalcı, Doç. Dr. Yılmaz Büktel, Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Güner, Öğr. Gör. Aycan Özenç, Hayati Binler, Hasan Turhan, Süleyman Mazlum, Rahmi Uysalkan, Namık Kemal Döleneken, Cihan Özkan, Serhan Şakar, Attila Ergin, Taner Tuna, Mehmet Ali Esmer, Nursel Esmer, Sevgi Tuncay, Şirin Bayram, Mustafa Kısaçtutan, Mehmet Emin Parlakçı, Ali Osman Kaner, Recep Ali Akın ve aramızdan ayrılan sevgili hocalarımız İlker Salih Canıtez, İ. Cihangir Akansel, Ali Erol, Mergup Nurengin, Alpaslan Yalkın ve İhsan Sanrı okulumuza katkı sağlamışlardır (Mimarlık Fakültesi arşivi, 2022). Bölümümüze katkı koyan tüm hocalarımıza şükranlarımızı sunarken kaybettiklerimizi sevgi, saygı ve rahmetle anıyor, unuttuklarımızdan özür diliyoruz.

4. 40.YILDA MİMARLIK FAKÜLTESİ / MİMARLIK BÖLÜMÜ

Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun 22.05.2013 tarihli toplantısında Mimarlık Bölümü, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, İç Mimarlık Bölümü ile Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinin fakültemiz bünyesinde faaliyetlerini sürdürmeleri kararlaştırılmıştır. Mimarlık Bölümü 15.03.2013 tarihinden itibaren Mimarlık Fakültesi bünyesinde eğitimini sürdürmektedir.

2011 yılında şimdiki binası olan Tarihi Harbiye Kışlası'na (Makedonya Yerleşkesi) taşınmıştır. Kent merkezinde Selimiye Camii'nin yakınında yer alan bina tarihi açıdan kıymetlidir. Edirne Tarihi Kent Merkezi'nde yer alan tescilli yapısındaki eğitim ortamı özellikle mimarlık programı için gerek programın akademik personeli gerek öğrencileri için

öğrenme ortamı açısından büyük bir şanstır. Böylesi kadim bir kentin tarihi kent merkezinde farklı katmanların izlerini her an deneyimleme şansı öğrencilerin eğitimi açısından çok kıymetlidir. Sürdürülebilirliği kendisine ilke edinmiş olan Trakya Üniversitesi Mimarlık Bölümü köklü mimarlık eğitimi geleneğini gelişen teknoloji ve değişen dünya şartları doğrultusunda güncelleyerek çağdaş eğitim teknolojilerinden faydalanmaktadır (Mimarlık Fakültesi Öz Değerlendirme Raporu, 2022).

Sultan Abdülaziz tarafından Edirne Askeri Lisesi olarak, 1846 yılında Tekfur Sarayı arsası üzerine inşa edilmiştir. Daha sonra Edirne Askeri Lisesi 1871 yapımı tamamlanan bugünkü Harbiye Kışlası olarak bilinen L Planlı binaya taşınmıştır (URL 2) (Resim 6,7).

Resim 6. Harbiye Kışlası Google Earth Görünümü (URL 2)

Resim 7. Harbiye Kışlası Eski Fotoğrafı (URL 3)

Yaklaşık 140 yıl boyunca askeri okul, kışla vb. hizmetler veren Harbiye Kışlası, 2009 yılında Trakya Üniversitesi'ne devredilerek Mimarlık Fakültesi kullanımına geçmiş ve Trakya Üniversitesi Senatosu'nun 12.05.2011 tarih ve 8/9 kararı ile adı Makedonya Yerleşkesi olarak belirlenmiştir (Mimarlık Fakültesi arşivi, 2022) (Resim 8, 9).

Makedonya Yerleşkesi; Selimiye Camii'nin kuzeyinde, Mimar Sinan Caddesi, Harbiye Mektep Sokak, Harbiye Çeşme Sokak ve Paşaköyü Sokak arasında; 693 ada, 5 parselde yer almaktadır. Yerleşkenin bulunduğu yapı adası, yaklaşık 24.000 m²'lik bir alandır. Alanın tamamı "Korunması Gerekli Anıt Eser" olarak tescillenmiştir.

Resim 8. Makedonya Yerleşkesi (URL 4)

Resim 9. Makedonya Yerleşkesi (URL 5)

Fakültede 9 sınıf, 1 adet 150 kişilik amfi (Mimar Sinan Salonu), 10 atölye (sekizi tasarım dersleri, ikisi maket atölyesi ve restorasyon atölyesi olarak kullanılmaktadır), 1 adet bilgisayar laboratuvarı, 2 adet yapı malzemesi ve beton laboratuvarı, 1 adet herbaryum, 23 adet akademik personel ve 8 adet idare personel odası yer almaktadır. Fakültede 200

m²'lik 5 arşiv alanı, 250 m² alana sahip bir kantin ile 180 m² alana sahip bir yemekhane de bulunmaktadır (Resim 10).

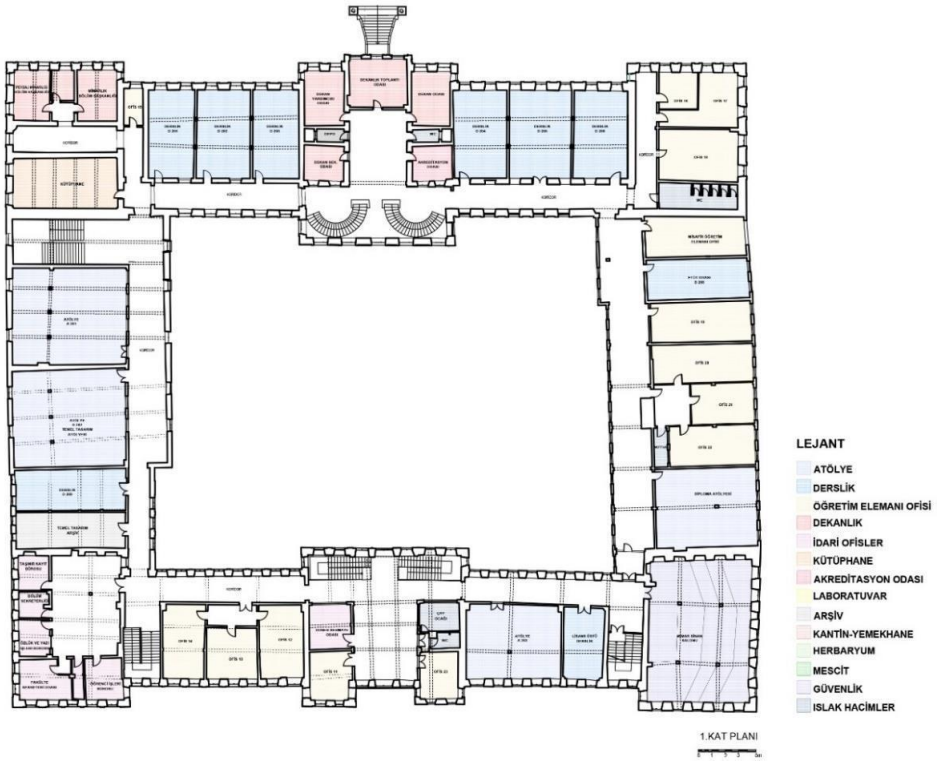

Resim 10. Mimarlık Fakültesi Planı
(Fakülte Restorasyon arşivi, 2015)

1977'den günümüze kadar 3111 lisans öğrencisi mezun olarak meslek hayatına katılmıştır (Mimarlık Fakültesi arşivi, 2022).

Mimarlık Bölümü'nde 1986-1987 Bahar Dönemi Lisansüstü, 1993-1994 Güz Dönemi Doktora eğitimine başlanmıştır. 1986-1987 Bahar Dönemi'nden beri devam eden Yüksek Lisans Tezli Programı'ndan 114 Türk uyruklu, 45 yabancı uyruklu; Tezsiz Programı'ndan 1 adet yabancı uyruklu öğrenci mezun olmuştur. 1993-1994 Güz Dönemi'nden beri devam eden Doktora Programı'nda 42 Türk uyruklu, 3 yabancı uyruklu öğrenci mezun olmuştur (Mimarlık Fakültesi arşivi, 2022).

5. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Tarihi bir kentte eğitimini sürdüren Mimarlık Fakültesi 36 yıldır mimar yetiştirmiş, bulunduğu kente bağlı olduğu kuruma katkılar koymuş tanınırlığı yüksek ve tercih edilen fakültelerden biridir.

Kuruluşundan bu yana akademik hayat içinde öğrenci yetiştirmesinin yanı sıra, bilimsel faaliyetlere de önem verilmiştir. Artık gelenekselleşen Uluslararası Sinan Sempozyumu'nun ilki, 2005 yılında "Mimar Sinan ve Tarihsel Kimlik" başlığı altında düzenlenmiştir. Günümüze kadar hiç aksatılmadan sürdürülen akademik hayatta önemli bir yeri olan sempozyumun on üçüncüsü "Mimarlık ve Sorumluluk" başlığı altında Nisan 2023 yılında düzenlenecektir.

Ayrıca, Edirne Valiliği, Üniversitemiz Rektörlüğü ve Fakültemiz işbirliği ile 2017 yılında, "Bir Osmanlı Kenti: Edirne'' başlıklı Kültür Mirası Atölye Çalışması"; 2018 yılında, "Edirne Açıkhava Amfisi Geleceğin Mimarlarını Yetiştiriyor: Osmanlı Kültürel Mirası ve Su Atölyesi"; 2019 yılında da "Edirne Açıkhava Amfisi Geleceğin Mimarlarını Yetiştiriyor Kültür Mirası Çalıştayı: Kent İçinde Anıt" çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Pandemi nedeniyle ara verilen çalıştayların sonuncusu ise 5-16 Eylül 2022 tarihleri arasında "Edirne Açıkhava Amfisi Geleceğin Mimarlarını Yetiştiriyor Kültür Mirası Çalıştayı: Edirne'nin Kültür Aksları" temasıyla gerçekleştirilmiştir.

Eğitim kalitesini tescil etmek üzere Mimarlık Fakültesi'nin akreditasyon başvuru süreci 2019 yılında Mimarlık Akreditasyon Kurulu'na (MİAK) niyet mektubunun verilmesi ile başlatılmıştır ve süreç devam etmektedir.

2021 yılında yayın hayatına geçen KAPU dergisi, dergipark sistemine dahil olmuş ve yılda iki kez yayınlanmaktadır.

Fakültede öğrencilerin informal eğitimine ve mesleki bakış açılarının gelişmesine katkı koyacak çalıştaylar da yapılmıştır.

Tarihi bir kentte tarihsel bir sit alanının içinde yer alan Mimarlık Fakültesi önümüzdeki yıllarda da çevre ve toplum yararını kabul eden bir anlayışla, mimarlık eğitiminde bulunduğu kent, öğretim kadrosu ve öğrenci niteliği gözetilerek kendine özgün koşulları içerisinde hem ulusal hem de uluslararası öğrenciler yetiştirmeye devam edecektir.

KAYNAKLAR

-------(2022). Mimarlık Fakültesi Öz Değerlendirme Raporu, (s.1). Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi.

Akansel, S. kişisel arşivi.

--------Türk Eğitim Hayatında Çeyrek Yüzyıl: Trakya Üniversitesi: 1982-2007, 2007, Edirne: Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları.

Mimarlık Fakültesi Arşivi. (2022). Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi.

URL 1: https://www-en.trakya.edu.tr/pages/campuses (son erişim tarihi: 10.08.2022).

URL 2: www.googleearth.com (son erişim tarihi: 10.08.2022).

URL 3: https://www.facebook.com/159258270800627/posts/3800339373359147/ (son erişim tarihi: 10.08.2022).

URL 4: https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/edirne/kulturenvanteri/harbiye-kislasi- (son erişim tarihi: 10.08.2022)

URL 5: https://mimfak.trakya.edu.tr/ (son erişim tarihi: 10.08.2022).